

Editura Litera
O.P. 53, C.P. 212, sector 4,
București, România
tel.: 021 319 63 90; 031 425 16 19;
0752 548 372
e-mail: comenzi@litera.ro

Ne puteți vizita pe

Edison, omul care a inventat viitorul

Luca Novelli

Copyright © 2020 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Traducere din limba italiană: Geanina Tivdă

Editor: Vidrașcu și fiii
Redactor: Sinziana Cotoară
Corector: Cristina Anghel
Copertă: Andreea Apostol
Tehnoredactare și prepress: Mihai Stoianov

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NOVELLI, LUCA
Edison, omul care a inventat viitorul / Luca Novelli.
București: Litera, 2020

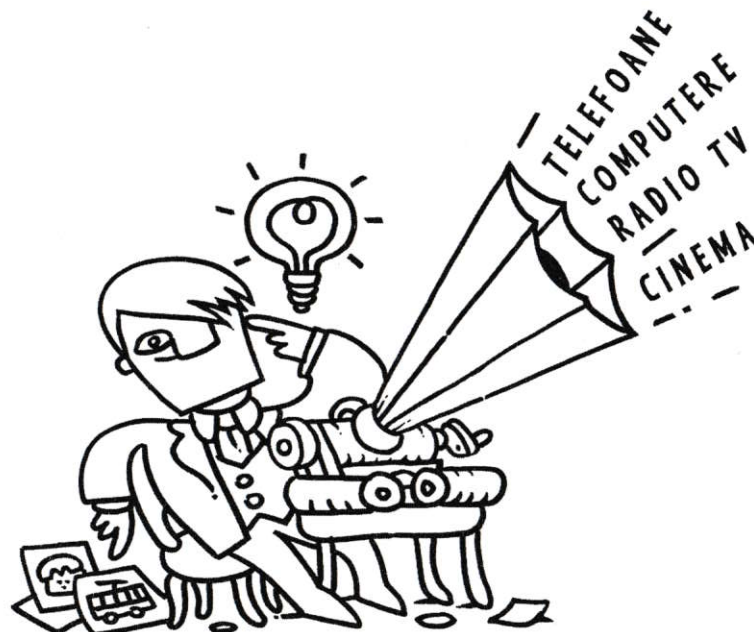
ISBN 978-606-33-4710-8

821.131.1

LUCA NOVELLI

EDISON

omul care a inventat viitorul

București
2020

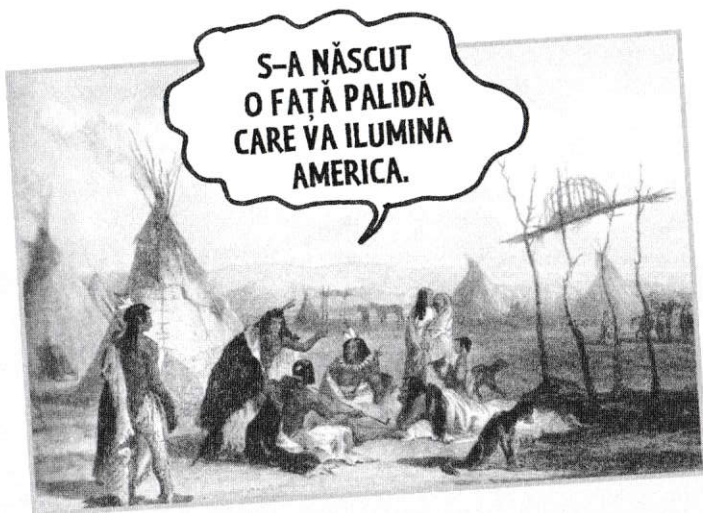

Cuprins

<i>Introducere</i>	5
Ce veți găsi în această carte	6
Lumea lui Edison	8
1. Eu, Thomas Alva Edison	11
2. Viața mea se urcă în tren	15
3. De la vânzător de ziare la ziarist	19
4. Viața mea aleargă pe fir	23
5. Marea oportunitate	27
6. Noroc, muncă... și iubire	31
7. Atelierul invențiilor	35
8. Iată mașinile mele vorbitoare!	39
9. Marea idee	43
10. Sunt magicianul din Menlo Park	47
11. Prima mea centrală electrică	51
12. Brevet după brevet	55
13. O viață nouă, o iubire nouă	59
14. La Paris	63
15. Revin la fonograf	67
16. Doamnelor și domnilor... iată cinematograful!	71
17. Automobilul electric	75
18. Scuze că îmbătrânesc	79
<i>Mic dicționar edisonian</i>	85

Thomas Alva Edison se naște pe 11 februarie 1847 într-un oraș foarte mic din Ohio, în nordul Statelor Unite ale Americii.

Statele Unite, foarte diferite de marea putere actuală, sunt o națiune tânără, aflată într-o perioadă de continuă expansiune economică și teritorială. Au anexat recent Texasul și sunt pe punctul de a cuceri, după un război civil cu Mexicul, teritoriile statelor California și New Mexico. În realitate, acum se stabilesc granițele actuale. Între Oceanul Atlantic și Oceanul Pacific se întind regiuni vaste, în care omul alb nu a pătruns încă: Vestul, teritoriile triburilor indiene, granița. Tânărul Edison se va confrunta și el cu această realitate, dar granița lui va fi de cu totul altă natură.

1. Eu, Thomas Alva Edison

Bună ziua, dragi prieteni din anii două mii. Puteți să-mi spuneți Al, cum îmi zic tatăl meu, Samuel, și mama mea, Nancy.

Și bine ați venit în Milan, un oraș mic, dar foarte activ, ce va deveni renumit pentru bărcile cu pânză.

Salutare tuturor!

Sunt un yankeu get-beget: familia mea are origini americane străvechi.

... ÎN SENSUL CĂ
STRĂMOȘII MEI
AU SOSIT DIN OLANDA
ÎN 1730

casa
noastră

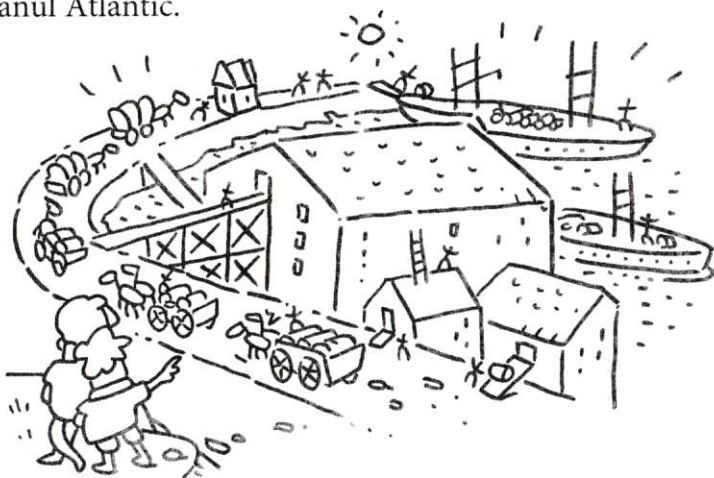
Multe case din Milan sunt din lemn, așa cum vedeți în filmele western. A mea însă este din cărămidă. Are un singur etaj, o mansardă și mai multe ferestre decât pereți. E o casă decentă și confortabilă, chiar dacă micuță.

Sunt cel mai mic dintre frații mei, șase la număr. Stau puțin în casă. Nu există televizor, jocuri video, nimic din toate astea. Dar seara ne adunăm cu toții lângă șemineu. Și întotdeauna se găsește cineva care să depene povești de familie de odinioară.

Când am ocazia, merg să dau o raită prin port, de unde pornesc vapoare cu grâu, tutun și bumbac și unde sosesc mărfuri din Europa.

Milan este un centru important tocmai datorită canalului care face posibilă sosirea barjelor și bărcilor până la lacul Erie și, de aici, până la New York și Oceanul Atlantic.

Vara, noi, copiii, facem baie în canal, chiar dacă este periculos.

Acest ținut era locuit de indienii delaware, irochezi și shawnee, dar acum au rămas puțini și sunt pașnici.

În schimb, sunt încă foarte mulți pe marile câmpii din vest: triburile cheyenne, sioux, kiowa... și sunt hotărâți să-și apere teritoriul de intruși.

Într-adevăr, sunt tot mai mulți oameni care se deplasează din statele de pe coasta Atlanticului spre interior, cu gând să ajungă în California, care are ieșire la Oceanul Pacific.

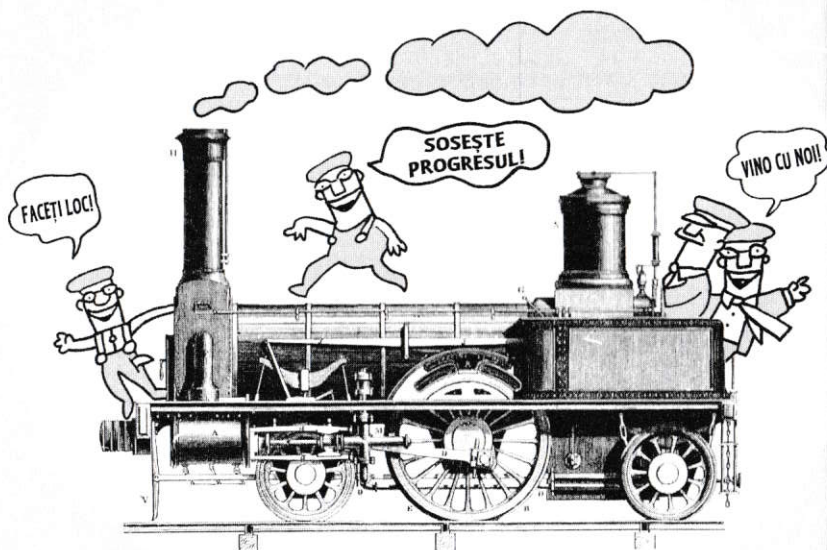
Într-o seară, chiar în fața casei noastre, un grup de coloniști se oprește cu trei căruțe mari cu coviltir:

le ascult discuțiile, speranțele și temerile. Sunt profund impresionat.

Lumea din jurul micului Edison se schimbă cu repeziciune. Numărul de state care formează Uniunea ajunge de la 13, inițial, la 26, populația s-a dublat acum și mijloacele de transport cunosc o revoluție neașteptată. În cea mai mare parte a țării se călătorește doar cu calul, cu trăsura și cu căruțe trase de boi.

Până la jumătatea secolului al XIX-lea, drumurile pe apă și vasele cu abur sunt cele mai rapide modalități de transport. Dar, ulterior, se construiește calea ferată, și acolo unde ajung trenurile cu abur apar noi orașe, centre industriale și meserii.

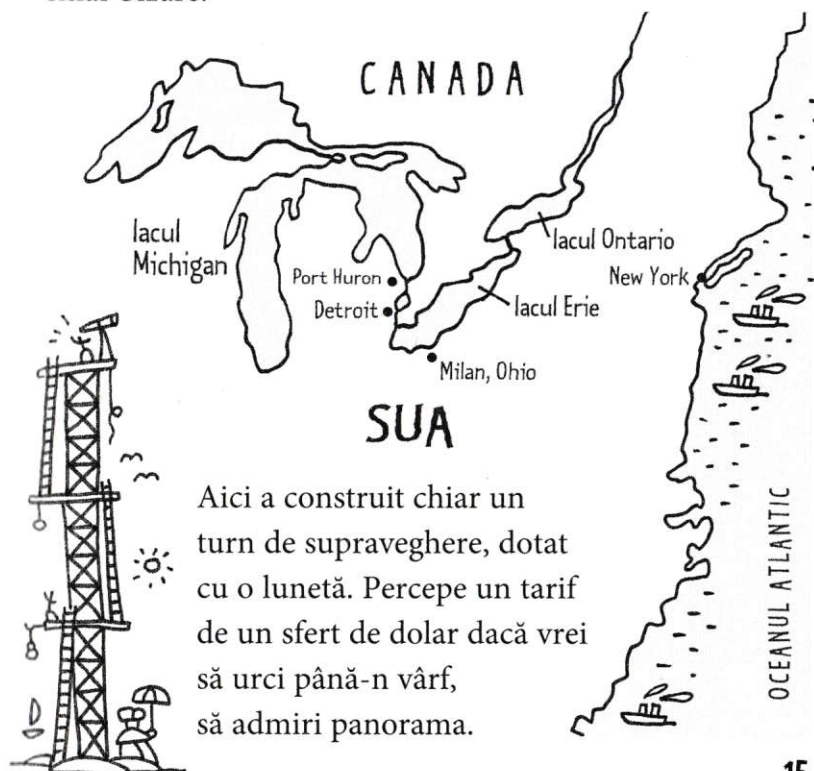
2. Viața mea se urcă în tren

Sunt la Port Huron, în Michigan, unde tata s-a mutat cu întreaga familie.

AICI AM 8 ANI

Calea ferată a ajuns aici și se pare că există locuri de muncă bune pentru toată lumea. Tata este un tâmplar excelent și face comerț cu lemn și materiale agricole. Astăzi ar fi un mic întreprinzător. Este mereu optimist și plin de idei, unele dintre ele chiar bizare.

În Port Huron este o școală elementară.

Tata m-a înscris acolo, dar nu a fost un mare succes. Învățătorul a spus că sunt „cap sec”. Mama, după trei luni, a hotărât să mă retragă: este învățătoare și a decis să se-ngrijească personal de educația mea.

Dacă voi deveni Edison cel faimos în toată lumea, ei i-o voi datora. De fapt, ea m-a învățat să citesc, lucru pe care nu voi înceta să-l fac niciodată. Ba chiar voi citi toate cărțile de la biblioteca publică din Detroit, raft după raft, cărți de toate felurile, pentru toate vârstele.

Prima carte de știință pe care o citesc are un titlu pompos: *Natural and Experimental Philosophy* („Filosofia naturală și experimentală”), scrisă de Richard Green Parker și publicată în 1856. O citesc la nouă ani, nu pentru că sunt un geniu, ci pentru că autorul explică pe înțelesul tuturor cum se fac montgolfierile și mașinile cu abur, praful de pușcă, pila voltaică, gazul de iluminat și alte drăcovenii.

Chimia a devenit hobby-ul meu: în pivniță am construit un adevărat laborator, unde fac experimente de toate felurile, dar am nevoie de materiale și de instrumente. E nevoie de bani să le cumpăr, prea mulți bani pentru buzunarele mele de copil. Mă descurc vânzând în piață zarzavaturi din grădina tatei, dar nu ajung.

Așa că, atunci când mi se propune să vând ziare în trenul care circulă pe Grand Trunk Railway, de la Port Huron la Detroit, accept cu bucurie. Și primesc permisiunea părinților.

